

Havre, tidiga sorter

Henrik Bergman, Hushållningssällskapet Dalarna Gävleborg

- **Belinda och Chantilly har båda hög avkastning och ett högt foderskördevärde men sorterna mognar något sent.**
- **Chantilly har en något sämre stråstyrka än Belinda och varierar därför mer i avkastning mellan åren.**
- **Cilla är den sort som har tidigaste mognad bland marknadssorterna, sorten har goda kvalitetsegenskaper med hög rymdvikt. Förstahandsval i sena odlingslägen även om avkastningen tycks variera mellan åren.**
- **Ivory är en ny sort på marknaden med mycket hög kärnvikt och god stråstyrka. Ivory har något tidigare mognad än Belinda och Chantilly.**

I den mellansvenska försöksregionen lades det under året ut tre sortförsök med tidig havre i försöksserien L7-502. Samtliga försök låg i område G med ett försök i vardera Dalarna, Gästrikland och Hälsingland. Totalt provades sex sorter i försöksserien. I Dalarna och Gästrikland såddes försöken under första halvan av maj, vilket är normal tid. Försöket i Hälsingland såddes något senare än normalt. Medelskörden av de tre försöken blev högre än flerårsmedel för området och det var främst försöket i Gästrikland som hade en mycket hög skördenivå, med en snittskörd på drygt 7000 kg. I tabell 1 visas sorternas avkastning som relativt gentemot mätarsorten Belinda. I tabellen visas även svampbehandlingseffekterna, som har varit marginella det här året. Belinda behåller sin ställning som högst avkastande sort följd av

Chantilly, i år någon procent lägre än sitt flerårsmedel. Den nya marknadssorten Ivory har avkastat bra och mognar någon dag tidigare än Belinda och Chantilly. Ivory har en mycket hög tusenkornvikt vilket kan utläsas i tabell 3 där bestånds- och kvalitetsegenskaper presenteras som ett femårsmedel för hela landet. Den tidigast mognande marknadssorten är Cilla. Sorten har i år haft lägre avkastning än flerårsmedel vilket visas i tabell 2. Cilla tenderar att ha högre avkastning än Svala i Dalarna, medan Svalas avkastning är högre än Cillas i Gästrikland och Hälsingland. Belinda och Ivory har uppvisat bäst stråstyrka av de provade sorterna.

Sortbeskrivningar

BELINDA (SW) förenar en hög avkastning med en god kvalitet och får därmed ett mycket högt foderskördevärde. Sorten har något låg rymdvikt men är storkärning och odlingssegenskaperna är bra med god stråstyrka. Belinda är medellång och mognar medelsent.

CHANTILLY (SSd) är en fransk sort med god avkastningsförmåga och en mycket god foderkvalitet och foderskördevärdet blir därför högt. Rymdvikten är medelhög och kärnan medelstor. Sorten har måttlig stråstyrka och mognar medelsent.

CILLA (SW) är en mycket tidigt mognande sort som förenar sin tidiga mognad med en god avkastning. Den har ett sämre strå än Belinda men är bättre än Svala. Rymdvikten är hög och kärnan medelstor.

SVALA (SW) är en mycket tidigt mognande sort med god avkastning, har något svagt strå och liten kärna. Rymdvikten är medelhög. Är på väg ut från marknaden.

IVORY (SSd) är en ny marknadssort som provades första året i området. Sorten har en mycket hög tusenkornvikt och låg skalhalt. Stråstyrkan är god och den mognar något tidigare än Belinda.

Tabell 1. Havre. Avkastning 2004 område G (X- och W-län). Obehandlat, svampbehandlat, behandlingseffekt samt medeltal.

Sort	Obehandlat	Behandlat	Behandlings- effekt kg/ha	Medeltal 2004
Belinda				
kg/ha	6195	6199	4	6197
rel.tal	100	100		100
Chantilly	97	97	25	97
Ivory	96	96	-30	96
NK 99042	93	95	133	94
Svala	91	93	146	92
Cilla	86	87	79	87

Tabell 2. Havre. Område G (X- och W-län). Avkastning årsvis 2002-2004. Femårsmedeltal 2000-2004.

Sort	2002	2003	2004	2000-2004
Belinda				
kg/ha	4513	6011	6197	5210
rel.tal	100	100	100	100
Chantilly	95	101	97	99
Cilla	94	86	87	91
Ivory			96	98
Svala		93	92	89

Tabell 3. Havre. Bestånds och kvalitetsegenskaper. Femårsmedeltal för hela landet 2000-2004.

Sort	Strå- styrka %	Strå- längd cm	Mognad dagar	Rymd- vikt g/l	Tusen- kornv. gram	Protein % av ts	Råfett % av ts	Växtråd % av ts
Belinda	71	94	113	532	39,3	10,6	5,4	12,3
Chantilly	66	95	113	545	38,2	10,8	5,5	12,5
Cilla	61	90	107	555	37,2	11,1	4,0	12,2
Ivory	72	95	112	541	46,9	10,9	3,6	12,1
Svala	45	95	106	546	33,7	11,0	3,4	11,7